

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Ενότητα 6^η «Η μουσική εξημερώνει», Πολύβιος, Ιστορία 4.20.4-21.1

Κείμενο

Μετάφραση

Μουσικήν [...] πᾶσι μὲν ἀνθρώποις ὄφελος ἀσκεῖν,	Σε όλους τους ανθρώπους (είναι) ωφέλιμο να μαθαίνουν μουσική,
Ἀρκάσι δὲ καὶ ἀναγκαῖον. [...]	για τους Αρκάδες όμως (είναι) και αναγκαίο. [...]
Παρὰ μόνοις γὰρ Ἀρκάσι πρῶτον μὲν οἱ παῖδες ἐκ νηπιῶν	Γιατί μόνο στους Αρκάδες πρώτα πρώτα τα παιδιά από τη νηπιακή τους ηλικία
ᾄδειν ἐθίζονται κατὰ νόμους τοὺς ὕμνους καὶ παιᾶνας,	συνηθίζουν να τραγουδούν σύμφωνα με τους μουσικούς ρυθμούς, τους ὕμνους και τους παιάνες,
οἷς ἕκαστοι κατὰ τὰ πάτρια τοὺς ἐπιχωρίους ἥρωας καὶ θεοὺς ὕμνουσι·	με τους οποίους κάθε λαός σύμφωνα με τα πατροπαράδοτα υμνεῖ τους τοπικούς ἥρωες και τους θεούς·
μετὰ δὲ ταῦτα [...]πολλῆ φιλοτιμίᾳ	μετά από αυτά [...] με μεγάλο συναγωνισμό
χορεύουσι κατ' ἐνιαυτὸν τοῖς Διονυσιακοῖς αὐληταῖς ἐν τοῖς θεάτροις [...]	χορεύουν κάθε χρόνο με τη συνοδεία των αὐλητῶν του Διονύσου στα θεάτρα [...]
Καὶ τῶν μὲν ἄλλων μαθημάτων	Και από τα άλλα μαθήματα
ἀρνηθῆναί τι μὴ γινώσκειν οὐδὲν αἰσχρὸν ἡγοῦνται,	δε θεωρῶν καθόλου ντροπὴ να παραδεχτοῦν ότι δε γνωρίζουν κάτι,
τὴν γε μὴν ᾠδὴν οὐτ' ἀρνηθῆναι δύνανται	το τραγούδι όμως ούτε μπορούν να αρνηθοῦν
διὰ τὸ κατ' ἀνάγκην πάντας μανθάνειν,	επειδὴ υποχρεωτικά ὅλοι το μαθαίνουν,
οὔθ' ὁμολογοῦντες ἀποτρίβεσθαι	οὔτε, αν το παραδεχτοῦν, μπορούν να απαλλαγοῦν από αυτό,
διὰ τὸ τῶν αἰσχρῶν παρ' αὐτοῖς νομίζεσθαι τοῦτο.	επειδὴ αυτό θεωρεῖται ντροπὴ στην κοινωνία τους.
Ταῦτά τέ μοι δοκοῦσιν οἱ πάλαι παρειαγαγεῖν	Και αυτά μου φαίνεται ότι τα θέσπισαν οι παλαιοί
οὐ τρυφῆς καὶ περιουσίας χάριν,	ὄχι για να καλλιεργήσουν τη φιληδονία και την επίδειξη πλούτου,
ἀλλὰ θεωροῦντες μὲν τὴν ἐκάστων αὐτουργίαν	ἀλλὰ επειδὴ παρατηροῦσαν το μόχθο του καθενὸς χωριστά
καὶ συλλήβδην τὸ τῶν βίων ἐπίπονον καὶ σκληρόν,	και με λίγα λόγια την επίπονη και σκληρὴ ζωὴ,
θεωροῦντες δὲ τὴν τῶν ἡθῶν αὐστηρίαν,	και επειδὴ παρατηροῦσαν την αὐστηρότητα των ἡθῶν,
ἣτις αὐτοῖς παρέπεται	η οποία τους ακολουθεῖ
διὰ τὴν τοῦ περιέχοντος ψυχρότητα καὶ στυγνότητα	εξαιτίας του ψύχους και της τραχύτητας του τόπου στον οποίο ζουν
τὴν κατὰ τὸ πλεῖστον ἐν τοῖς τόποις ὑπάρχουσαν.	και η οποία ὑπάρχει στο μεγαλύτερο μέρος αυτῶν των τόπων.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ

1. Από ποια ηλικία αρχίζει η ενασχόληση των Αρκάδων με τη μουσική και τι περιλαμβάνει;
2. Πόσο αναγκαία είναι για τους Αρκάδες η γνώση της μουσικής και ποια σχέση έχουν με τα άλλα μαθήματα;
3. Για ποιους λόγους οι πρόγονοι των Αρκάδων καλλιέργησαν αυτή τη στενή σχέση με τη μουσική και το χορό;
4. Ποιες λέξεις-φράσεις του κειμένου δηλώνουν τη σημασία της μουσικής για τους Αρκάδες;
5. Με ποιες φράσεις του κειμένου αποδίδεται η διαχρονική σημασία της μουσικής;

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

1. Να γραφούν οι άλλοι βαθμοί των επιθέτων: **ἀναγκαῖον, πολλῆ, αἰσχυρῶν σκληρόν.**
2. **ἐθίζονται:** να γράψετε το ρήμα σε όλες τις εγκλίσεις του ίδιου χρόνου με υποκείμενο, ὁ παῖς.
χορεύουσι: να μεταφέρετε το ρήμα σε όλους τους χρόνους διατηρώντας το πρόσωπο, τον αριθμό και την ἐγκλίση (χρονική αντικατάσταση).

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑΣ

1. Να βρείτε τους τύπους του κειμένου που έχουν ετυμολογική συγγένεια με τις λέξεις:
πάντα, ἀηδόνι, πατριώτης, ἀδυναμία, θεῖος, αλλοτριώνω, εισηγητής, μαθητής, εξομολόγηση, συγγνώμη, τρίμμα, επομένως, επιθεωρητής, τρυφερός, παρείσακτος.
2. Να βρείτε από δύο τουλάχιστον ομόρριζα της νέας ελληνικής (ουσιαστικά ή επίθετα, απλά ή σύνθετα) για καθεμιά από τις λέξεις του κειμένου: **μουσικήν, ᾄδειν, χορεύουσι, θεάτροις.**

ΤΡΙΤΟ ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ (ΣΕΛ. 106) - ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Όταν οι Μυτιληναῖοι εξουσίαζαν στη θάλασσα, επέβαλαν σε αυτούς, από τους συμμάχους που επαναστατούσαν, εκείνη την τιμωρία, να μη μαθαίνουν, δηλαδή, τα παιδιά τους γράμματα ούτε να διδάσκονται μουσική, επειδή θεώρησαν ότι αυτή είναι η πιο βαριά από όλες τις τιμωρίες, να περνάει, δηλαδή, κανείς τη ζωή του μέσα στην ἔλλειψη αρμονίας και στην ἀγνοία.